

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om erkännande av examensbevis som tilldelats medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om erkännande av examensbevis som tilldelats medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ändras så, att Europeiska gemenskapernas råds direktiv 92/51/EEG från år 1992 om en andra generell ordning för erkännande av behörighetsgivande högre utbildning, en ordning som kompletterar den som föreskrivs i direktiv 89/48/EEG kan genomföras i Finland. Enligt regeringens proposition angående tilläggsprotokollet till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsom-

rådet (EES-avtalet) är avsikten att direktivet skall tas in i EES-avtalet.

Det föreslås att lagens rubrik ändras till lagen om erkännande av utbildning och yrkespraktik som genomgått av medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, vilket bättre beskriver lagens innehåll efter de föreslagna ändringarna.

Lagen avses träda i kraft samtidigt som gemensamma EES-kommitténs beslut om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1	5. Beredningen av propositionen	6
ALLMÄN MOTIVERING	3	5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial .	6
1. Inledning	3	5.2. Remissutlåtanden	6
2. Innehållet i direktiv 92/51/EEG	3	6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	7
3. Förslagen	4	DETALJMOTIVERING	7
3.1. Allmänt	4	1. Lagförslaget	7
3.2. System för erkännande	4	2. Närmare stadganden och bestämmelser	11
Krav på minst treårig högskoleexamen eller yrkesexamen	4	3. Ikraftträdande	11
Krav på annan examen	4	LAGFÖRSLAGET	12
Särskilt fastställda branscher	5	BILAGA	15
Krav på yrkeskurs eller yrkesinriktad studieprestation	6	Parallelltexter	15
4. Propositionens verkningar	6		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) trädde i kraft den 1 januari 1994. Lagen om erkännande av examensbevis som tilldelats medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (1597/92) trädde i kraft den 1 januari 1994 genom förordningen om ikraftträdande av vissa lagar som hänför sig till bestämmelserna om erkännande av examina i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (1394/93).

Enligt regeringens proposition med förslag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet (RP 56/1994 rd) föreslås att det till bilaga VII, i vilken hänvisas till Europeiska gemenskapens regelverk om erkännande av examina och harmonisering av yrkesutövning, skall fogas bl.a. rådets direktiv 92/51/EEG om en andra generell ordning för erkännande av behörighetsgivande högre utbildning, en ordning som kompletterar den som föreskrivs i direktiv 89/48/EEG.

2. Det kompletterande examensdirektivets innehåll

Syftet med rådets direktiv 92/51/EEG om en andra generell ordning för erkännande av behörighetsgivande högre utbildning, en ordning som kompletterar den som föreskrivs i direktiv 89/48/EEG, nedan det kompletterande examensdirektivet, är att främja den fria rörligheten för personer genom att ge en medborgare i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) rätt att få sin yrkesutbildning eller yrkeserfarenhet efter den allmänbildande utbildningen erkänd i den EES-stat till vilken han flyttar såsom anställd eller egenföretagare. Direktivet inverkar inte på EES-staternas rätt att på det sätt de önskar fastställa de nationella behörighetsvillkoren för de yrken beträffande vilkas utövande det inte finns några rättsakter från Europeiska gemenskaperna (EG).

Direktivet tillämpas på medborgare i EES-stater. Det gäller tillträde till alla reglerade yrkesuppgifter som kräver slutförande av en sådan yrkesutbildning beträffande vars erkän-

nande det inte finns andra EES-bestämmelser. En medborgare i en EES-stat skall på samma villkor som det egna landets medborgare ges rätt att utöva ett reglerat yrke, om han har sådan utbildning för yrket som har erhållits eller erkänts i en annan EES-stat. Utbildning som genomgått i en annan EES-stat skall erkännas även i det fallet att sökandens utbildning är av lägre nivå eller kortare än vad som krävs i värdlandet. På basis av högre yrkesutbildning erhålls behörighet även för sådana uppgifter för vilka värdlandet kräver högskoleexamen, utom i det fall att en högskoleexamen av mer än fyra års omfattning krävs. Förfarandet vid erkännandet är olika beroende på hur väl nivån och längden på den utbildning som sökanden har genomgått motsvarar värdlandets krav.

Av sökanden kan i regel krävas högst fyra års yrkeserfarenhet, om hans utbildning är minst ett år kortare än den som krävs i värdlandet. Alternativt kan det krävas att sökanden genomgår ett lämplighetsprov eller en anpassningstid på högst tre år, om innehållet i utbildningen eller yrkesverksamheten uppvisar väsentliga olikheter. Sökanden skall i allmänhet ges rätt att välja mellan anpassningstid och lämplighetsprov. Värdlandet får besluta vilkendera, om yrkesutövningen kräver noggrann kännedom om den nationella lagstiftningen eller om värdlandet kräver ett sådant examensbevis som avses i direktiv 89/48/EEG om en generell ordning för erkännande av examensbevis över behörighetsgivande högre utbildning som omfattar minst tre års studier, nedan examensdirektivet. Om sökanden har en yrkesexamen på skolnivå och värdlandet kräver en högre yrkesexamen, kan det krävas att sökanden genomgår en anpassningstid på högst tre år eller ett lämplighetsprov, mellan vilka han kan välja. Kravet behöver inte grunda sig på skillnader i utbildningens eller yrkets innehåll.

Det kompletterande examensdirektivet utvidgar tillämpningsområdet för vissa direktiv som ingår i EES-avtalet och som gäller verksamhet som egenföretagare i uppgifter inom industrin, handeln och servicesektorn så, att direktiven kommer att gälla yrkesutövning även inom arbetsavtalsförhållanden. Yrkeskompetens för de uppgifter som avses i dessa direktiv erhålls i regel så, att en person har varit yrkesverksam

inom en uppgift som hör till direktivets tillämpningsområde i en annan EES-stat under en viss tid. Några andra villkor för erkännande av yrkeskompetens kan inte ställas. En persons yrkeskompetens erkänns i enlighet med dessa direktiv, även om den utbildning som krävs för yrket med avseende på nivå och längd skulle höra till tillämpningsområdet för det kompletterande examensdirektivet. Dessa direktiv omfattar stora yrkesgrenar, t.ex. byggnadsbranschen.

Det kompletterande examensdirektivet gäller inte yrken som omfattas av speciella direktiv om ömsesidigt erkännande av examensbevis och inte heller verksamheter som regleras genom de direktiv som förtecknats i bilaga A till direktivet. De direktiv som nämns i bilaga A ingår i EES-avtalet. De ändringar som direktiven förutsätter i Finlands lagstiftning är redan gjorda.

3. Förslagen

3.1. Allmänt

Den gällande lagen är uppbyggd så att den definierar begreppet examensbevis, vars erkännande lagen gäller. Eftersom det kompletterande examensdirektivet, som nu skall genomföras i Finlands lagstiftning, förutom bestämmelser om erkännande av examensbevis och av dokument över utbildning vilka fastställts såsom likvärdiga med dem även innehåller bestämmelser om erkännande av utbildningsbevis och av dokument över utbildning vilka fastställts såsom likvärdiga med dem samt bestämmelser om erkännande av kompetensbevis, föreslås att lagen ändras så, att den till denna del hänvisar till EES-avtalet. I lagen stadgas således om den behörighet för en tjänst eller uppgift eller för rätt att utöva ett yrke som följer av i EES-avtalet avsedda examensbevis och likvärdiga dokument över utbildning, i EES-avtalet avsedda utbildningsbevis och likvärdiga dokument över utbildning samt i EES-avtalet avsedda kompetensbevis.

I examensdirektivet och det kompletterande examensdirektivet avsedda examensbevis och dokument över utbildning vilka fastställts såsom likvärdiga med dem definieras i detaljmotiveringen till de paragrafer som gäller dem. Likaså definieras i det kompletterande examensdirektivet avsedda utbildningsbevis och

dokument över utbildning vilka fastställts såsom likvärdiga med dem samt kompetensbevis. Sådana dokument över utbildning vilka fastställts såsom likvärdiga med examensbevis eller utbildningsbevis är enligt de nämnda direktiven andra dokument än examensbevis och utbildningsbevis genom vilka behörighet enligt direktiven kan påvisas.

3.2. System för erkännande

Krav på minst treårig högskoleexamen eller yrkesexamen

Det föreslås att förfarandet vid erkännande av EES-examina, då som behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift eller villkor för utövande av ett yrke i Finland föreskrivs en minst treårig högskoleexamen eller yrkesexamen på högre nivå eller en institutexamen för vilken utbildningen efter gymnasiet är av minst tre års omfattning, skall bibehållas i överensstämmelse med den gällande lagen. Behörighet för en tjänst eller uppgift skall sökas hos undervisningsministeriet, som skall fatta ett beslut i saken. I beslutet bestäms vid behov om tilläggskrav, om vilka stadgas i lagen. Även den myndighet som beviljar rätt att utöva ett yrke kan ställa tilläggskrav.

Värdlandet skall godkänna ett i det kompletterande examensdirektivet definierat examensbevis eller ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed också i det fall att värdlandet kräver en minst treårig högskoleexamen eller en annan i examensdirektivet avsedd examen på motsvarande nivå. Således skall enligt förslaget undervisningsministeriet och de myndigheter som beslutar om rätt att utöva ett yrke bevilja behörighet eller rätt att utöva ett yrke även med stöd av ett examensbevis som definieras i det kompletterande examensdirektivet.

En under treårig högskoleexamen eller yrkesexamen som avses i det kompletterande examensdirektivet behöver dock inte erkännas, om värdlandet som behörighetsvillkor eller villkor för utövande av ett yrke föreskriver en över fyraårig, i examensdirektivet avsedd högskoleexamen eller motsvarande examen. Det föreslås att ett stadgande som på detta sätt begränsar erkännandet av examensbevis tas in i lagen.

Krav på annan examen

Då som behörighetsvillkor för en tjänst eller

uppgift eller som villkor för utövande av ett yrke i Finland föreskrivs en annan examen än en sådan som avses i föregående punkt, skall systemet för erkännande av EES-examina enligt förslaget vara följande:

Rätt att utöva ett yrke skall på basis av examensbevis eller utbildningsbevis avgöras av en behörig myndighet. Den behörighet för en tjänst eller uppgift som ett examensbevis eller utbildningsbevis medför skall erkännas utan särskilt beslut. Detta förfarande är motiverat, eftersom det i de fall då sådana examina som här avses utgör behörighetsvillkor inte ligger i sökandens och inte heller i myndigheternas intresse att kräva ett separat beslut om behörigheten.

Avgörande av behörighet skall i praktiken ske i samband med att en tjänst söks. Inom statsförvaltningen har det mycket sällan föreskrivits att någon annan examen än högskoleexamen utgör behörighetsvillkor. Det kommer inte att medföra några problem att i samband med att tjänster söks inom statsförvaltningen avgöra den behörighet som lägre EES-examina medför. Inom kommunalförvaltningen förekommer däremot ofta sådana behörighetsvillkor som avses ovan. För att lägre EES-examina inte i strid med lagen skall lämnas obeaktade under hänvisning till otillräckliga kvalifikationer när tjänster och uppgifter besätts, bör det säkerställas att i synnerhet kommunala myndigheter får tillräckligt med information om lagens innehåll.

Utgångspunkten för förslaget är att de tilläggskrav om vilka stadgas i lagen endast kan ställas då det är fråga om att erhålla behörighet eller rätt att utöva ett yrke i fråga om en sådan tjänst eller uppgift eller ett sådant yrke som i Finland kräver en minst treårig högskoleexamen eller motsvarande. Eftersom det i vissa fall kan vara nödvändigt att få använda de nämnda tilläggskraven även i fråga om andra tjänster, uppgifter och yrken, föreslås att därom skall kunna stadgas genom förordning.

Särskilt fastställda branscher

Såsom ovan har konstaterats utvidgar det kompletterande examensdirektivet tillämpningsområdet för vissa direktiv som ingår i EES-avtalet och som gäller verksamhet som egenföretagare i uppgifter inom industrin, handeln och servicebranschen så, att direktiven

kommer att gälla yrkesutövning även inom arbetsavtalsförhållanden. Enligt direktivet skall de direktiv som förtecknats i dess bilaga B bli tillämpliga på utövandet av ifrågakvarande yrken också såsom anställd.

De direktiv som nämns i bilaga B är följande:

64/429/EEG Rådets direktiv om genomförande av etableringsfrihet och frihet att erbjuda tjänster för egenföretagare i tillverknings- och processindustrin inom ISIC-huvudgrupperna 23—40 (industri och hantverk)

64/427/EEG Rådets direktiv med detaljbestämmelser om övergångsåtgärder för egenföretagare inom tillverknings- och processindustrin tillhörande ISIC-huvudgrupperna 23—40 (industri och hantverk)

68/365/EEG Rådets direktiv om etableringsfrihet och frihet att tillhandahålla tjänster som egenföretagare inom livsmedels- och dryckesvaruindustrin (ISIC-huvudgrupperna 20 och 21)

68/366/EEG Rådets direktiv med detaljbestämmelser om övergångsåtgärder för egenföretagare inom livsmedels- och dryckesvaruindustrin (ISIC-huvudgrupperna 20 och 21)

64/223/EEG Rådets direktiv om att uppnå etableringsfrihet och frihet att erbjuda tjänster för verksamhet inom partihandel

64/224/EEG Rådets direktiv om att uppnå etableringsfrihet och frihet att tillhandahålla tjänster som agent vid affärstransaktioner i handel, industri och hantverk

64/222/EEG Rådets direktiv med detaljbestämmelser för övergångsåtgärder inom följande näringsområden: partihandel samt agenturverksamhet inom handel, industri och hantverk

68/363/EEG Rådets direktiv om att uppnå etableringsfrihet och frihet att tillhandahålla tjänster som egenföretagare inom detaljhandel (ISIC-grupp ex 612)

68/364/EEG Rådets direktiv med detaljbestämmelser om övergångsåtgärder för självständiga näringsidkare inom detaljhandeln (ISIC-grupp ex 612)

70/522/EEG Rådets direktiv om att uppnå etableringsfrihet och frihet att tillhandahålla tjänster som egenföretagare inom partihandel med kol och agenturverksamhet inom kolhandel (ISIC-grupp ex 6112)

70/523/EEG Rådets direktiv om detaljerade övergångsbestämmelser för egenföretagare

inom partihandeln med kol och agenturverksamhet inom kolhandeln (ISIC-grupp ex 6112)

74/557/EEG Rådets direktiv om att uppnå etableringsfrihet och frihet att tillhandahålla tjänster som egenföretagare och agent inom handel med och distribution av giftiga ämnen

68/367/EEG Rådets direktiv om genomförande av etableringsfrihet och frihet att erbjuda tjänster som egenföretagare inom servicesektorn (ur ISIC-huvudgrupp 85);

1. Restauranger, kaféer, krogar och andra lokaler där man äter och dricker (ISIC-grupp 852)

2. Hotell, pensionat, campingplatser och andra slag av husrum (ISIC-grupp 853)

68/368/EEG Rådets direktiv med detaljbestämmelser om övergångsåtgärder för egenföretagare inom servicesektorn (ur ISIC-huvudgrupp 85);

1. Restauranger, kaféer, krogar och andra lokaler där man äter och dricker (ISIC-grupp 852)

2. Hotell, pensionat, campingplatser och andra slag av husrum (ISIC-grupp 853).

Yrkeskompetens för uppgifter som avses i de ovan nämnda direktiven erhålls i regel med stöd av att personen i en annan EES-stat en viss tid har bedrivit yrkesverksamhet inom en uppgift som hör till direktivets tillämpningsområde. Några andra villkor kan inte ställas för erkännande av yrkeskompetens. En persons yrkeskompetens erkänns i enlighet med dessa direktiv, även om den utbildning som krävs för yrket med avseende på nivå och längd skulle höra till tillämpningsområdet för det kompletterande examensdirektivet.

Det föreslås att de ovan nämnda direktiven skall göras tillämpliga på utövandet av de yrken som avses i direktiven också såsom anställd, genom att lagen i fråga om erhållande av behörighet inom dessa branscher hänvisar till EES-avtalet så, att rätten att utöva ett yrke inom de branscher som EES-avtalet särskilt fastställer påvisas så som det i avtalet föreskrivs i fråga om varje enskild bransch.

Krav på yrkeskurs eller yrkesinriktad studieprestation

Då som behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift eller som villkor för utövande av ett yrke i Finland föreskrivs en yrkeskurs eller en yrkesinriktad studieprestation, föreslås att sy-

stemet för erkännande skall motsvara det som beskrivs i punkten krav på annan examen. Rätten att utöva ett yrke skall avgöras av en behörig myndighet på basis av kompetensbevis eller behörighet som förvärvats i en annan EES-stat. Behörigheten för en tjänst eller uppgift skall avgöras utan särskilt beslut i samband med att tjänsten söks.

Eftersom det enligt direktivet är möjligt att av sökanden förutom kompetensbevis och behörighet som förvärvats i en annan EES-stat kräva att han i synnerhet beträffande hälsa, säkerhet, miljövård och konsumentskydd lämna garantier som är likvärdiga dem som krävs i Finland, föreslås att ett sådant tilläggskrav tas in i lagen.

4. Propositionens verkningar

Propositionen har inte några ekonomiska verkningar eller verkningar i fråga om organisation och personal. Propositionen förbättrar märkbart möjligheterna för medborgare i EES-staterna att få sin utbildning och praktik erkänd i Finland.

5. Beredningen av propositionen

5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts av en av undervisningsministeriet tillsatt arbetsgrupp, vars uppdrag var att bereda de ändringar i lagstiftningen som förutsätts av att det kompletterande examensdirektivet (92/51/ETY) genomförs.

5.2. Remissutlåtanden

Utlåtanden om utkastet till proposition begärdes hos statsrådets kansli, ministerierna, Finlands Kommunförbund rf, AKAVA rf, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto — Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund ry och Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf.

De anmärkningar beträffande detaljer som gjordes i utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats vid den slutliga utformningen av propositionen.

6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen ansluter sig till regeringens

proposition med förslag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

Lagens rubrik. Det föreslås att lagens rubrik ändras, eftersom det är fråga om erkännande av i EES-stater genomgången utbildning och praktik i allmänhet och inte bara av examensbevis.

1 §. Tillämpningsområde. Det föreslagna 1 mom. motsvarar den gällande 1 §. Ordalydelsen har ändrats så att den motsvarar ändringen av lagens rubrik. Paragrafens 2 och 3 mom. motsvarar gällande 2 § 2 och 3 mom. och 3 § 2 mom.

2 §. Minst treårig högskoleexamen eller yrkesexamen. Det föreslagna 1 mom. innehåller stadganden som nu finns i 2 och 3 §§ och som gäller erkännande av EES-examina i de fall då det i Finland krävs minst treårig högskoleexamen eller motsvarande.

I EES-avtalet avsedda examensbevis och dokument över utbildning vilka fastställts såsom likvärdiga med dem är i examensdirektivet och det kompletterande examensdirektivet följande:

Examensbevis i examensdirektivet:

1) ett examensbevis, bevis eller annat dokument eller samling dokument som utvisar formell behörighet, som har utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat och som visar att innehavaren i en annan EES-stat än Finland har slutfört en minst treårig utbildning vid en högskola eller någon annan läroinrättning på motsvarande nivå samt vid behov utöver studierna har fullföljt erforderlig praktik, och som visar att han har de kvalifikationer som krävs för att påbörja eller utöva yrket i fråga;

2) ett dokument som utvisar formell behörighet och som utfärdats för utbildning som avses i 1 punkten och som huvudsakligen genomgått någon annanstans än i en EES-stat, om en annan EES-stat än Finland har erkänt dokumentet så, att innehavaren i den staten har de kvalifikationer som krävs för att påbörja

eller utöva yrket i fråga och innehavaren dessutom har tre års yrkeserfarenhet enligt intyg från den stat som erkänt dokumentet;

3) ett dokument som utvisar formell behörighet och som utfärdats av en behörig myndighet i en annan EES-stat än Finland, om det har utfärdats för utbildning som slutförts i en EES-stat och är erkänt av en behörig myndighet i denna stat såsom likvärdigt med examensbevis som avses i 1 punkten och innehavaren har de kvalifikationer som krävs för att påbörja eller utöva yrket i fråga i den staten;

Dokument över utbildning vilka fastställts såsom likvärdiga med examensbevis i examensdirektivet:

4) ett dokument som utvisar formell behörighet, som utfärdats av en behörig myndighet i en annan EES-stat än Finland och som visar att innehavaren har avlagt en minst treårig examen vid en högskola eller någon annan läroinrättning på samma nivå samt vid behov har fullföljt erforderlig praktik och fått färdigheter att utöva yrket i fråga för vilket i den staten inte krävs avläggande av en examen, förutsatt att sökanden under två av de närmast föregående tio åren har utövat yrket i fråga på heltid i en EES-stat;

5) ett bevis på formell behörighet som har utfärdats för i en EES-stat genomgången utbildning och som en annan EES-stat än Finland erkänner såsom likvärdigt med ett dokument som avses i 4 punkten, förutsatt att övriga EES-stater och Gemensamma EES-kommittén har underrättats om erkännandet;

Examensbevis i det kompletterande examensdirektivet:

6) ett dokument över utbildning som har utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat och som visar att innehavaren i en annan EES-stat än Finland har slutfört en minst ettårig utbildning efter ungdomsstadiet, som är av annat slag än den som avses i 1 punkten och som i allmänhet har såsom ett inträdeskrav att

eleven skall ha slutfört sådan utbildning på ungdomsstadiet som fordras för inträde till universitet eller annan högre utbildning samt vid behov ha fullföljt erforderlig praktik, samt som visar att innehavaren har de kvalifikationer som krävs för att påbörja eller utöva yrket i fråga;

7) ett dokument över utbildning som har utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat och som visar att innehavaren har slutfört en utbildning som nämns i bilaga C till det kompletterande examensdirektivet och att innehavaren har de yrkesmässiga kvalifikationer som krävs för att påbörja eller utöva yrket i fråga;

8) ett dokument som utvisar formell behörighet och som utfärdats för utbildning som avses i 6 och 7 punkten och som huvudsakligen genomgått någon annanstans än i en EES-stat, om en annan EES-stat än Finland har erkänt dokumentet så, att innehavaren i den staten har de kvalifikationer som krävs för att påbörja eller utöva yrket i fråga och innehavaren dessutom har tre års yrkeserfarenhet enligt intyg från den stat som erkänt dokumentet;

9) ett dokument över utbildning som utfärdats av en behörig myndighet i en annan EES-stat än Finland, om det har utfärdats för utbildning som slutförts i en EES-stat och är erkänt av en behörig myndighet i denna stat såsom likvärdigt med examensbevis som avses i 6 och 7 punkten och innehavaren har de kvalifikationer som krävs för att påbörja eller utöva yrket i fråga i den staten;

Dokument över utbildning vilka fastställts såsom likvärdiga med examensbevis i det kompletterande examensdirektivet:

10) ett dokument som utvisar formell behörighet, som utfärdats av en behörig myndighet i en annan EES-stat än Finland och som visar att innehavaren har slutfört en minst ettårig utbildning efter ungdomsstadiet, som är av annat slag än den som avses i 1 punkten och som i allmänhet har såsom ett inträdeskrav att eleven skall ha slutfört sådan utbildning på ungdomsstadiet som fordras för inträde till universitet eller annan högre utbildning samt ha fullföljt den yrkesinriktade utbildning som i vissa fall ingår i denna utbildning efter ungdomsstadiet, samt som visar att innehavaren har färdigheter att utöva yrket i fråga för vilket i den staten inte krävs avläggande av en examen, förutsatt att sökanden under två av de

närmast föregående tio åren har utövat yrket i fråga på heltid i en EES-stat;

11) ett dokument över utbildning som har utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat, som visar att innehavaren har slutfört en reglerad utbildning som nämns i bilaga D till det kompletterande examensdirektivet och som visar att innehavaren har färdigheter att utöva yrket i fråga, för vilket i den staten inte krävs avläggande av en examen;

12) ett dokument som har utfärdats för i en EES-stat genomgången utbildning och som en annan EES-stat än Finland erkänner såsom likvärdigt med ett dokument som avses i 10 punkten, förutsatt att övriga EES-stater och Gemensamma EES-kommittén har underrättats om erkännandet.

I 4, 5, 10 och 12 punkten är det fråga om fall då utbildning och praktik har genomgått i en EES-stat där yrket i fråga inte är reglerat. Härvid krävs enligt direktivet att sökanden under två av de närmast föregående tio åren har utövat yrket i fråga på heltid i en annan EES-stat. Ett sådant krav har inte kunnat ställas enligt den gällande lagen. Avsikten är inte att till denna del ändra lagens tillämpningspraxis, utan utbildning och praktik som slutförts i en EES-stat erkänns alltjämt på samma sätt oberoende av om yrket i fråga är reglerat i den staten eller inte.

I 2 mom. begränsas erkännandet av de ovan nämnda examensbevisen. Om det i Finland krävs en över fyraårig högskoleexamen eller motsvarande examen, skall det examensbevis som skall erkännas vara ett i examensdirektivet avsett examensbevis eller ett motsvarande dokument. Detta innebär i praktiken att när behörighetsvillkoret är högre högskoleexamen, godkänns i 1—5 punkten avsedda examensbevis och dokument över utbildning vilka fastställts såsom likvärdiga med dem.

3 §. *Annan examen.* I paragrafen stadgas om erkännande av EES-examina i de fall då den examen som krävs i Finland är en annan än en i 2 § avsedd examen.

I fråga om examensbevis som avses i 1 mom. och dokument över utbildning vilka fastställts såsom likvärdiga med dem hänvisas till motiveringen för 2 §. I EES-avtalet avsedda utbildningsbevis och dokument över utbildning vilka fastställts såsom likvärdiga med dem är i det kompletterande examensdirektivet följande:

Utbildningsbevis:

1) ett dokument eller en samling dokument

över utbildning som utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat och som visar att innehavaren efter utbildning på ungdomsstadiet har erhållit utbildning i en EES-stat, som är av annat slag än sådan som utvisas med examensbevis eller med ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed, vid en läroinrättning eller på en arbetsplats eller vid en läroinrättning och på en arbetsplats i förening, samt fullföljt den praktik som i vissa fall krävs i tillägg till studierna, samt som visar att innehavaren har de kvalifikationer som krävs för att påbörja eller utöva yrket i fråga i den staten;

2) ett dokument eller en samling dokument över utbildning som utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat och som visar att innehavaren utöver utbildning på ungdomsstadiet har fullföljt den praktik eller fått den yrkeserfarenhet som krävs samt som visar att innehavaren har de kvalifikationer som krävs för att påbörja eller utöva yrket i fråga i den staten;

3) ett dokument eller en samling dokument över utbildning som utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat och som visar att innehavaren har genomgått en utbildning på ungdomsstadiet med teknisk eller yrkesmässig inriktning och därefter där så erfordras har genomgått i 1 punkten avsedd, eventuellt yrkesinriktad utbildning samt som visar att innehavaren har de kvalifikationer som krävs för att påbörja eller utöva yrket i fråga i den staten;

4) ett dokument eller en samling dokument över utbildning som utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat och som visar att innehavaren har genomgått en utbildning på ungdomsstadiet med teknisk eller yrkesmässig inriktning och därefter där så erfordras fullföljt den praktik eller fått den yrkeserfarenhet som krävs i tillägg till utbildningen samt som visar att innehavaren har de kvalifikationer som krävs för att påbörja eller utöva yrket i fråga i den staten;

5) ett dokument eller en samling dokument över utbildning som avses i 1—4 punkten och som huvudsakligen genomgått någon annanstans än i en EES-stat, om en annan EES-stat än Finland har erkänt dokumentet så, att innehavaren i den staten har de kvalifikationer som krävs för att påbörja eller utöva yrket i fråga och innehavaren dessutom har två års

yrkeserfarenhet enligt intyg från den stat som erkänt dokumentet;

6) ett dokument eller en samling dokument över utbildning som utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat, om det har utfärdats för utbildning som slutförts i en EES-stat och är erkänt av en behörig myndighet i denna stat såsom likvärdigt med utbildningsbevis som avses i 1—4 punkten och innehavaren har samma rätt att påbörja eller utöva yrket i fråga i den staten;

Dokument över utbildning vilka fastställts såsom likvärdiga med utbildningsbevis i det kompletterande examensdirektivet;

7) ett eller flera dokument över utbildning som utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat och som visar att innehavaren efter utbildning på ungdomsstadiet har slutfört en i 1 punkten avsedd, eventuellt yrkesinriktad utbildning i en EES-stat, som anordnats vid en läroinrättning eller på en arbetsplats eller vid en läroinrättning och på en arbetsplats i förening, och där så erfordras fullföljt den praktik eller fått den yrkeserfarenhet som ingår i denna utbildning samt fått färdigheter att utöva yrket i fråga för vilket i den staten inte krävs avläggande av en examen, förutsatt att sökanden under två av de närmast föregående tio åren har utövat yrket i fråga på heltid i en EES-stat;

8) ett eller flera dokument över utbildning som utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat och som visar att innehavaren efter utbildning på ungdomsstadiet har fullföljt den praktik eller fått den yrkeserfarenhet som ingår i denna utbildning samt fått färdigheter att utöva yrket i fråga för vilket i den staten inte krävs avläggande av en examen, förutsatt att sökanden under två av de närmast föregående tio åren har utövat yrket i fråga på heltid i en EES-stat;

9) ett eller flera dokument över utbildning som utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat och som visar att innehavaren har genomgått utbildning på ungdomsstadiet med teknisk eller yrkesmässig inriktning och därefter där så erfordras har slutfört en i 7 punkten avsedd, eventuellt yrkesinriktad utbildning och fått färdigheter att utöva yrket i fråga för vilket i den staten inte krävs avläggande av en examen, förutsatt att sökanden under två av de närmast föregående tio åren har utövat yrket i fråga på heltid i en EES-stat;

10) ett eller flera dokument över utbildning

som utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat och som visar att innehavaren har genomgått utbildning på ungdomsstadiet med teknisk eller yrkesmässig inriktning och därefter där så erfordras har fullföljt den praktik eller fått den yrkeserfarenhet som ingår i denna utbildning samt fått färdigheter att utöva yrket i fråga för vilket i den staten inte krävs avläggande av en examen, förutsatt att sökanden under två av de närmast föregående tio åren har utövat yrket i fråga på heltid i en EES-stat.

Den yrkeserfarenhet som avses i 7—10 punkten kan inte krävas då sökanden har ett dokument över utbildning som har utfärdats för reglerad utbildning. Såsom konstateras i motiveringen till 2 § kommer ett sådant krav i allmänhet inte att ställas vid erkännandet av utbildning och praktik som genomgått i en EES-stat, utan utbildningen och praktiken erkänns på samma sätt oberoende av om yrket i fråga är reglerat i den staten eller inte.

Enligt 2 mom. kan genom förordning stadgas att de tilläggskrav som nämns i 5 och 6 §§ kan ställas för erhållande av behörighet eller rätt att utöva ett yrke i fråga om de tjänster, uppgifter och yrken som avses i paragrafen samt att systemet för erkännande i fråga om de tjänster och uppgifter som avses i paragrafen är detsamma som i fråga om de tjänster och uppgifter som avses i 2 §. I synnerhet möjligheten att ställa tilläggskrav kan i specialfall behövas också i fråga om tjänster, uppgifter och yrken som kräver en examen på lägre nivå.

Enligt 3 mom. påvisas rätten att utöva ett yrke inom de branscher som fastställs särskilt i EES-avtalet så som det i avtalet föreskrivs för varje enskild bransch. Dessa branscher räknas upp i punkten särskilt fastställda branscher i den allmänna motiveringen. Yrkeskompetens för dessa uppgifter erhålls så, att personen bedriver yrkesverksamhet inom uppgiften i fråga i en annan EES-stat under en viss tid.

4 §. *Yrkeskurs eller yrkesinriktad studieprestation.* Paragrafen innehåller ett stadgande om erkännande av EES-examina i de fall då det i Finland krävs en yrkeskurs eller en yrkesinriktad studieprestation.

Då det i Finland krävs sådan utbildning, ger ett i EES-avtalet avsett kompetensbevis eller behörighet som förvärvats i en annan EES-stat än Finland samma behörighet som en i Finland genomgången kurs eller studieprestation. Dessutom kan krävas att sökanden i synnerhet

beträffande hälsa, säkerhet, miljövård och konsumentskydd lämnar garantier som är likvärdiga dem som krävs i Finlands lagstiftning.

Kompetensbevis som avses i EES-avtalet är enligt det kompletterande examensdirektivet:

1) ett dokument som utvisar formell behörighet och i vilket intygas utbildning för vilken ett examensbevis som avses i examensdirektivet eller ett examensbevis eller utbildningsbevis som avses i det kompletterande examensdirektivet inte utfärdats; eller

2) ett dokument som utvisar formell behörighet och som en behörig myndighet i en EES-stat utan att kräva bevisning om föregående utbildning har utfärdat efter en värdering av de personliga egenskaper, färdigheter eller kunskaper som bedöms vara väsentliga för utövandet av yrket i fråga.

Sådan i en annan EES-stat förvärvat behörighet som avses i paragrafen innebär att ett alternativ till kompetensbevis enligt det kompletterande examensdirektivet är att sökanden bevisar att han förvärvat den behörighet som krävs för att påbörja eller utöva yrket i fråga i en annan EES-stat.

5 §. *Tilläggskrav på grundval av utbildningens längd.* Paragrafen motsvarar den gällande 5 §. Ordalydelsen har ändrats för att motsvara lagens struktur och de ändringar som gjorts i de föregående paragraferna.

6 §. *Tilläggskrav med hänsyn till utbildningens och uppgifternas innehåll.* Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande lagens 6 § 1 mom. Momentets ordalydelse har ändrats för att motsvara de ändringar som gjorts i lagens struktur.

I 3 mom. stadgas om en ny möjlighet att föreskriva obligatorisk anpassningstid eller lämplighetsprov. Denna möjlighet finns inte i den gällande lagen. Enligt det kompletterande examensdirektivet är det möjligt att utfärda ett sådant stadgande. Stadgandet innebär att det, då behörighet eller rätt att utöva ett yrke söks i fråga om en sådan tjänst eller uppgift eller ett sådant yrke för vilket i Finland krävs en minst treårig högskoleexamen eller motsvarande examen, alltid kan krävas att sökanden genomgår antingen en anpassningstid eller ett lämplighetsprov, om sökanden har ett i EES-avtalet avsett examensbevis för en högskoleexamen av mindre än tre års omfattning eller ett examensbevis för yrkesutbildning vilket i EES-avtalet har jämställts därmed eller ett dokument över

utbildning som i EES-avtalet fastställts såsom likvärdigt med ett sådant examensbevis.

Paragrafens 4 mom. motsvarar den gällande lagens 6 § 3 mom. Det gällande 6 § 4 mom. slopas såsom onödigt.

7 §. *Komplettering av utbildning.* Paragrafen motsvarar den gällande 7 §. Ordalydelsen har ändrats för att motsvara de ändringar som gjorts i lagens struktur.

8 §. *Avgörande av behörighet.* Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar den gällande lagens 8 § 1 och 2 mom. Det föreslås att till paragrafens 3 mom. fogas Finlands Akademi. Momentets ordalydelse har ändrats för att motsvara de ändringar som gjorts i lagens struktur.

9 §. *Beslut om behörighet.* Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande lagens 9 § 1 mom. Momentets ordalydelse har ändrats för att motsvara de ändringar som gjorts i lagens struktur.

Som behörighetsvillkor för tjänster och uppgifter föreskrivs vanligen en examen på en viss nivå. Därför är det ändamålsenligt att beslut om behörighet för en tjänst eller uppgift i första hand fattas så, att den behörighet som ett examensbevis eller ett motsvarande dokument medför fastställs på basis av examensnivå på samma grunder som enligt lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför (531/86). Det ankommer på den utnämmande myndigheten att vid behov beakta yrkespraktik som sökanden har fullföljt i en EES-stat.

Av särskilda skäl kan behörigheten fastställas så att ett examensbevis eller ett motsvarande dokument ger behörighet för en tjänst eller uppgift för vilken behörighetsvillkor är en viss namngiven examen eller vissa fastställda studier. Härvid förutsätts att sökanden har ett

examensbevis eller ett motsvarande dokument över utbildning som förberett sökanden för tjänsten eller uppgiften i fråga.

11 §. *Avgörande av rätten att utöva ett yrke.* Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande lagens 11 § 1 mom. Momentets ordalydelse har ändrats för att motsvara de ändringar som gjorts i lagens struktur.

13 §. *Delegationen.* Paragrafen motsvarar den gällande 13 §. Paragrafens ordalydelse har ändrats för att motsvara de ändringar som gjorts i lagens struktur.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

Närmare stadganden och bestämmelser om verkställigheten av lagen om erkännande av examensbevis som tilldelats medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har utfärdats genom förordningen om erkännande av examensbevis som tilldelats medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (1622/93). I förordningen skall göras de ändringar som följer av det föreslagna 3 § 2 mom. samt andra ändringar av närmast teknisk natur.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som Gemensamma EES-kommitténs beslut om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om erkännande av examensbevis som tilldelats medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 30 december 1992 om erkännande av examensbevis som tilldelats medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (1597/92) lagens rubrik, 1—5 §§, 6 § 1, 3 och 4 mom., 7 §, 8 §, 9 § 1 mom., 11 § 1 mom. samt 13 § som följer:

Lag

om erkännande av utbildning och yrkespraktik som genomgåts av medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag stadgas om den behörighet för en tjänst eller uppgift och den rätt att utöva ett yrke i Finland som följer av utbildning och yrkespraktik som en medborgare i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har slutfört någon annanstans än i Finland.

Med stöd av denna lag kan behörighet inte erhållas för en sådan tjänst eller uppgift till vilken endast finska medborgare kan utnämnas eller väljas.

Denna lag tillämpas inte på tjänster och uppgifter inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och ortodoxa kyrkosamfundet i Finland och inte heller om det i någon annan lag eller förordning stadgas om den rätt att utöva yrke i Finland som följer av utbildning och yrkespraktik som en medborgare i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har slutfört.

2 §

Minst treårig högskoleexamen eller yrkesexamen

Då som behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift eller som villkor för utövande av ett yrke i Finland föreskrivs en minst treårig högskoleexamen eller yrkesexamen på högre nivå eller en institutexamen för vilken utbildningen efter gymnasiet är av minst tre års omfattning samt eventuell yrkespraktik utöver examen, ger ett examensbevis som avses i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) eller ett dokument över utbildning som i avtalet fastställs såsom lik-

värdigt med ett sådant examensbevis samma behörighet eller rätt att utöva ett yrke som en i Finland avlagd examen och i Finland fullföljd praktik.

Då som behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift eller som villkor för utövande av ett yrke föreskrivs en i 1 mom. avsedd examen av mer än fyra års omfattning, ger ett i 1 mom. avsett examensbevis eller ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed samma behörighet eller rätt att utöva ett yrke som en i Finland avlagd examen och i Finland fullföljd praktik, om examensbeviset har utfärdats för en minst treårig högskoleexamen eller för en annan examen som i EES-avtalet jämställs därmed eller om dokumentet över utbildning har fastställts såsom likvärdigt med ett sådant examensbevis.

3 §

Annan examen

Då som behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift eller som villkor för utövande av ett yrke i Finland föreskrivs en annan examen än en sådan som avses i 2 § samt eventuell yrkespraktik utöver examen, ger ett i EES-avtalet avsett examensbevis eller utbildningsbevis, som utfärdats för utbildning som förberett bevisets innehavare för tjänsten, uppgiften eller yrket i fråga, eller ett dokument över utbildning som i avtalet fastställts såsom likvärdigt därmed samma behörighet som en i Finland avlagd examen eller i Finland fullföljd praktik.

Genom förordning kan stadgas att det för erhållande av behörighet eller rätt att utöva ett yrke i fråga om en tjänst, en uppgift eller ett yrke som avses i 1 mom. kan ställas tillägs-

krav enligt 5 och 6 §§ samt att behörighet för en tjänst eller uppgift som avses i 1 mom. avgörs på det sätt som stadgas i 8 §.

Inom de branscher som fastställs särskilt i EES-avtalet påvisas rätten att utöva ett yrke så som i avtalet bestäms i fråga om varje enskild bransch.

4 §

Yrkeskurs eller yrkesinriktad studieprestation

Då som behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift eller som villkor för utövande av ett yrke i Finland föreskrivs en yrkeskurs eller en yrkesinriktad studieprestation, ger ett i EES-avtalet avsett kompetensbevis, vilket utfärdats för utbildning som förberett bevisets innehavare för tjänsten, uppgiften eller yrket i fråga, eller behörighet som förvärvats i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samma behörighet som en i Finland genomgången kurs eller studieprestation, om kompetensbeviset eller behörigheten uppfyller de krav som ställs beträffande hälsa, säkerhet, miljövård och konsumentskydd.

5 §

Tilläggskrav på grundval av utbildningens längd

För erhållande av behörighet eller rätt att utöva ett yrke i fråga om en tjänst, en uppgift eller ett yrke som avses i 2 § kan av sökanden krävas arbets- eller yrkeserfarenhet inom branschen i fråga som förvärvats i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om den utbildning som intygas i ett examensbevis eller ett i dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed är minst ett år kortare än den utbildning och praktik som krävs i Finland. Sådan arbets- eller yrkeserfarenhet får dock krävas högst fyra år. Den tid som krävs får dock inte vara längre än två gånger den utbildningstid som saknas, då den utbildningstid som saknas avser utbildning, och inte längre än den utbildningstid som saknas, då den utbildningstid som saknas gäller yrkespraktik.

6 §

Tilläggskrav med hänsyn till utbildningens och uppgifternas innehåll

För erhållande av behörighet eller rätt att utöva ett yrke i fråga om en tjänst, en uppgift

eller ett yrke som avses i 2 § kan det krävas att sökanden genomgår en anpassningstid på högst tre år eller ett lämplighetsprov, då den utbildning som i Finland krävs för en tjänst, en uppgift eller ett yrke väsentligt avviker från den utbildning som framgår av ett examensbevis eller av ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed eller då arbetsuppgifterna i tjänsten, uppgiften eller yrket i Finland väsentligt avviker från uppgifterna i det yrke som sökanden utövar eller som han har utbildning för.

Obligatorisk anpassningstid eller obligatoriskt lämplighetsprov kan alltid krävas då det i Finland för en tjänst, en uppgift eller ett yrke krävs en i 2 § 1 mom. avsedd examen och sökanden har ett i EES-avtalet avsett examensbevis som utfärdats för en högskoleexamen av mindre än fyra års omfattning eller ett därmed jämställt examensbevis för yrkesutbildning eller ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt med ett sådant examensbevis.

Anpassningstid eller lämplighetsprov kan inte krävas, om det av sökanden krävs sådan yrkeserfarenhet som nämns i 5 §.

7 §

Komplettering av utbildning

Om en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kräver yrkespraktik för erhållande av ett examensbevis, utbildningsbevis eller dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed, kan det godkännas att sådan praktik fullföljs i Finland.

8 §

Avgörande av behörighet

Undervisningsministeriet fattar på ansökan beslut om den behörighet för en tjänst eller uppgift som ett i 2 § avsett examensbevis eller ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed medför, utom till den del behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift är sådan rätt att utöva ett yrke som beviljas enligt 11 § eller med stöd av en lag eller förordning som avses i 1 § 3 mom.

Ansökan kan göras av en sådan medborgare i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som har ett examensbevis som avses i 2 § eller ett motsvarande dokument.

Sökanden skall tillstålla undervisningsministeriet de utredningar som behövs för behandlingen av ansökan.

Genom förordning kan stadgas om en högskolas rätt att vid besättande av en tjänst vid högskolan besluta om den behörighet som ett examensbevis eller ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed medför samt om motsvarande rätt för Finlands Akademi vid besättande av en tjänst vid Akademien när ett sådant beslut beträffande sökanden som avses i 1 mom. inte finns.

9 §

Beslut om behörighet

Den behörighet som ett examensbevis eller ett motsvarande dokument medför fastställs i första hand så att det ger behörighet för en tjänst eller uppgift för vilken behörighetsvillkor är institutexamen, högskoleexamen, högre högskoleexamen eller licentiat- eller doktorsexamen som avläggs såsom påbyggnadsexamen. Av särskilda skäl kan behörigheten fastställas så att ett examensbevis eller ett motsvarande dokument ger behörighet för en tjänst eller uppgift för vilken behörighetsvillkor är en viss namngiven examen eller vissa fastslagna studier. I ett beslut om behörighet fastställs vid behov de tilläggskrav som avses i 5 och 6 §§.

11 §

Avgörande av rätten att utöva ett yrke

Rätten att utöva ett yrke i Finland med stöd av ett i denna lag avsett examensbevis eller utbildningsbevis eller ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed avgörs av den myndighet som beviljar rätt att utöva yrket i fråga.

13 §

Delegationen

Vid undervisningsministeriet finns en delegation, som vid behov ger utlåtanden till undervisningsministeriet om den behörighet för en tjänst eller uppgift som följer av utbildning och yrkespraktik som genomgått av medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Delegationen ger också vid behov utlåtanden till undervisningsministeriet om det jämställande av högskolestudier som avses i lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför (531/86) samt utför, enligt vad som stadgas genom förordning eller bestäms av undervisningsministeriet, andra uppgifter som är förknippade med erkännandet av examina.

Denna lag träder i kraft den

1994.

Helsingfors den 6 maj 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Finansminister *Iiro Viinanen*

Lag

om ändring av lagen om erkännande av examensbevis som tilldelats medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 30 december 1992 om erkännande av examensbevis som tilldelats medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (1597/92) lagens rubrik, 1—5 §§, 6 § 1, 3 och 4 mom., 7 §, 8 §, 9 § 1 mom., 11 § 1 mom. samt 13 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag

om erkännande av examensbevis som tilldelats medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag stadgas om den behörighet för en tjänst eller uppgift och den rätt att utöva ett yrke som följer av *en högre utbildning av minst tre års omfattning, efter utbildning på ungdomsstadiet* som en medborgare i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsrådet (EES) har slutfört.

2 §

Behörighet för en tjänst eller uppgift

Då som behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift i Finland föreskrivs minst en treårig högskoleexamen eller yrkesutbildningsexamen på högre nivå eller en institutexamen, för vilken utbildning efter gymnasiet är av minst

Lag

om erkännande av *utbildning och yrkespraktik som genomgått* av medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag stadgas om den behörighet för en tjänst eller uppgift och den rätt att utöva ett yrke *i Finland* som följer av *utbildning och yrkespraktik* som en medborgare i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsrådet har slutfört *någon annanstans än i Finland*.

Med stöd av denna lag kan behörighet inte erhållas för en sådan tjänst eller uppgift till vilken endast finska medborgare kan utnämnas eller väljas.

Denna lag tillämpas inte på tjänster och uppgifter inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och ortodoxa kyrkosamfundet i Finland och inte heller om det i någon annan lag eller förordning stadgas om den rätt att utöva yrke i Finland som följer av utbildning och yrkespraktik som en medborgare i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har slutfört.

2 §

Minst treårig högskoleexamen eller yrkesexamen

Då som behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift *eller som villkor för utövande av ett yrke* i Finland föreskrivs en minst treårig högskoleexamen eller yrkesexamen på högre nivå eller en institutexamen för vilken utbildningen efter

Gällande lydelse

tre års omfattning, samt eventuell praktik utöver examen, ger en examen och praktik som påvisat med ett examensbevis som avses i denna lag samma behörighet som en i Finland avlagd examen och i Finland fullföljd praktik.

Med stöd av denna lag kan behörighet inte erhållas för en sådan offentlig tjänst till vilken endast finska medborgare kan utnännas eller väljas.

Denna lag tillämpas inte på tjänster och uppgifter inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och ortodoxa kyrkosamfundet i Finland.

3 §

Rätt att utöva ett yrke

Då det för utövning av ett yrke i Finland krävs minst en treårig högskoleexamen eller yrkesutbildningsexamen på högre nivå eller en institutexamen, för vilken utbildningen efter gymnasiet är av minst tre års omfattning, samt eventuell praktik utöver examen, skall en sådan medborgare i en EES-stat som innehar ett examensbevis enligt denna lag beviljas rätt att utöva yrket på samma villkor som den som har avlagt en examen fullföljt praktik i Finland.

Denna lag tillämpas inte, om det i någon annan lag eller förordning stadgas om den rätt att utöva yrke i Finland som en minst treårig högre utbildning efter utbildning på ungdomsstadiet medför.

Föreslagen lydelse

gymnasiet är av minst tre års omfattning samt eventuell yrkespraktik utöver examen, ger ett examensbevis som avses i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) eller ett dokument över utbildning som i avtalet fastställs såsom likvärdigt med ett sådant examensbevis samma behörighet eller rätt att utöva ett yrke som en i Finland avlagd examen och i Finland fullföljd praktik.

Då som behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift eller som villkor för utövande av ett yrke föreskrivs en i 1 mom. avsedd examen av mer än fyra års omfattning, ger ett i 1 mom. avsett examensbevis eller ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed samma behörighet eller rätt att utöva ett yrke som en i Finland avlagd examen och i Finland fullföljd praktik, om examensbeviset har utfärdats för en minst treårig högskoleexamen eller för en annan examen som i EES-avtalet jämföras därmed eller om dokumentet över utbildning har fastställts såsom likvärdigt med ett sådant examensbevis.

3 §

Annan examen

Då som behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift eller som villkor för utövande av ett yrke i Finland föreskrivs en annan examen än en sådan som avses i 2 § samt eventuell yrkespraktik utöver examen, ger ett i EES-avtalet avsett examensbevis eller utbildningsbevis, som utfärdats för utbildning som förberett bevisets innehavare för tjänsten, uppgiften eller yrket i fråga, eller ett dokument över utbildning som i avtalet fastställts såsom likvärdigt därmed samma behörighet som en i Finland avlagd examen eller i Finland fullföljd praktik.

Genom förordning kan stadgas att det för erhållande av behörighet eller rätt att utöva ett yrke i fråga om en tjänst, en uppgift eller ett yrke som avses i 1 mom. kan ställas tilläggskrav enligt 5 och 6 §§ samt att behörighet för en tjänst eller uppgift som avses i 1 mom. avgörs på det sätt som stadgas i 8 §.

Inom de branscher som fastställs särskilt i EES-avtalet påvisas rätten att utöva ett yrke så som i avtalet bestäms i fråga om varje enskild bransch.

Gällande lydelse

4 §

Examensbevis

Examensbevis som avses i denna lag är

1) ett av en behörig myndighet i en annan EES-stat än Finland utfärdat behörighetsbevis, som utvisar att den som har mottagit beviset i en EES-stat har slutfört en minst treårig utbildning vid en högskola eller någon annan läroinrättning på motsvarande nivå samt vid behov utöver studierna har fullföljt erforderlig praktik, och som utvisar att bevisets mottagare i denna stat är behörig för en tjänst, en uppgift eller ett yrke som avses i 2 § 3 §§.

2) ett behörighetsbevis som utfärdats för utbildning som avses i 1 punkten och som slutförts någon annanstans än i en EES-stat, om någon annan EES-stat än Finland har erkänt detta behörighetsbevis så att dess mottagare i denna stat har behörighet för en tjänst, en uppgift eller ett yrke som avses i 2 och 3 §§ och dess mottagare dessutom har tre års arbetserfarenhet enligt intyg från den stat som har erkänt behörighetsbeviset,

3) ett av en behörig myndighet i en annan EES-stat än Finland utfärdat behörighetsbevis, om det har utfärdats för utbildning som slutförts i en EES-stat och en behörig myndighet i den stat som har utfärdat behörighetsbeviset har erkänt att detta bevis är på samma nivå som ett sådant examensbevis som avses i 1 punkten samt att dess mottagare i denna stat är behörig för en tjänst, en uppgift eller ett yrke som avses i 2 och 3 §§.

4) ett av en behörig myndighet i en annan EES-stat än Finland utfärdat behörighetsbevis, som visar att dess mottagare i denna stat vid en högskola eller någon annan läroinrättning på samma nivå har slutfört en minst treårig examen samt vid behov har fullföljt erforderlig praktik, och fått färdigheter i en tjänst, en uppgifter eller ett yrke som avses i 2 och 3 §§ och för vilka i denna stat inte krävs avläggande av en examen,

5) i ett sådant fall som avses i 4 punkten även ett behörighetsbevis, om det har utfärdats över utbildning som har slutförts i en EES-stat och om en annan EES-stat än Finland erkänner att utbildningen är på samma nivå som ett examensbevis enligt 4 punkten, förutsatt att övriga EES-stater har underrättats om erkännandet.

Föreslagen lydelse

4 §

Yrkeskurs eller yrkesinriktad studieprestation

Då som behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift eller som villkor för utövande av ett yrke i Finland föreskrivs en yrkeskurs eller en yrkesinriktad studieprestation, ger ett i EES-avtalet avsett kompetensbevis, vilket utfärdats för utbildning som förberett bevisets innehavare för tjänsten, uppgiften eller yrket i fråga, eller behörighet som förvärvats i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samma behörighet som en i Finland genomgången kurs eller studieprestation, om kompetensbeviset eller behörigheten uppfyller de krav som ställs beträffande hälsa, säkerhet, miljövård och konsumentskydd.

Gällande lydelse

5 §

Tilläggskrav på grundval av utbildningens längd

Om den utbildning som ingår i ett examensbevis enligt 4 § och den praktik som krävs därutöver är minst ett år kortare än den utbildning och praktik som krävs i Finland, kan utöver ett examensbevis krävas att mottagaren i en EES-stat har skött en tjänst eller uppgift som avses i 2 § eller har utövat ett yrke som avses i 3 §. Sådan yrkeserfarenhet får dock krävas högst fyra år. Den tid som krävs får dock inte vara längre än två gånger den utbildningstid som saknas, då den utbildningstid som saknas avser *högre utbildning efter utbildning på ungdomsstadiet*, och inte längre än den utbildningstid som saknas, då den utbildningstid som saknas gäller yrkespraktik.

6 §

Tilläggskrav med hänsyn till utbildningens och uppgifternas innehåll

Då den utbildning som i Finland krävs för en tjänst, en uppgift eller ett yrke väsentligt avviker från den utbildning som framgår av ett examensbevis enligt 4 §, eller då arbetsuppgifterna i tjänsten, uppgiften eller yrket i Finland avviker från uppgifterna i det yrke som mottagaren av examensbeviset har kompetens för eller som han har utbildats för, och denna skillnad är väsentlig, kan utöver examensbevis krävas att dess mottagare genomgår en anpassningstid om högst tre år eller ett lämplighetsprov.

Anpassningstid eller lämplighetsprov kan inte krävas, om det av mottagaren av ett examensbevis krävs sådan yrkeserfarenhet som nämns i 5 §.

Föreslagen lydelse

5 §

Tilläggskrav på grundval av utbildningens längd

För erhållande av behörighet eller rätt att utöva ett yrke i fråga om en tjänst, en uppgift eller ett yrke som avses i 2 § kan av sökanden krävas arbets- eller yrkeserfarenhet inom branschen i fråga som förvärvats i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om den utbildning som intygas i ett examensbevis eller ett i dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed är minst ett år kortare än den utbildning och praktik som krävs i Finland. Sådan arbets- eller yrkeserfarenhet får dock krävas högst fyra år. Den tid som krävs får dock inte vara längre än två gånger den utbildningstid som saknas, då den utbildningstid som saknas avser utbildning, och inte längre än den utbildningstid som saknas, då den utbildningstid som saknas gäller yrkespraktik.

6 §

Tilläggskrav med hänsyn till utbildningens och uppgifternas innehåll

För erhållande av behörighet eller rätt att utöva ett yrke i fråga om en tjänst, en uppgift eller ett yrke som avses i 2 § kan det krävas att sökanden genomgår en anpassningstid på högst tre år eller ett lämplighetsprov, då den utbildning som i Finland krävs för en tjänst, en uppgift eller ett yrke väsentligt avviker från den utbildning som framgår av ett examensbevis eller av ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed eller då arbetsuppgifterna i tjänsten, uppgiften eller yrket i Finland väsentligt avviker från uppgifterna i det yrke som sökanden utövar eller som han har utbildning för.

Obligatorisk anpassningstid eller obligatoriskt lämplighetsprov kan alltid krävas då det i Finland för en tjänst, en uppgift eller ett yrke krävs en i 2 § 1 mom. avsedd examen och sökanden har ett i EES-avtalet avsett examensbevis som utfärdats för en högskoleexamen av mindre än fyra års omfattning eller ett därmed jämförbart examensbevis för yrkesutbildning eller ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt med ett sådant examensbevis.

Gällande lydelse

Genom förordning stadgas närmare om anpassningstid och lämplighetsprov.

7 §

Komplettering av utbildning

Om det för erhållande av behörighet för en tjänst, en uppgift eller ett yrke som avses i 2 och 3 §§ i den EES-stat som har utfärdat examensbeviset utöver en examen krävs praktik kan det godkännas att sådan praktik fullföljs i Finland.

8 §

Avgörande av behörighet

Undervisningsministeriet fattar på ansökan beslut om den behörighet för en tjänst eller uppgift som ett examensbevis *enligt denna lag* medför, utom till den del behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift är rätt enligt 11 § eller med stöd av en lag eller förordning som avses i 3 § 2 mom. utöva yrke.

Ansökan kan göras av en sådan medborgare i en EES-stat som har ett examensbevis som avses i 4 §. Sökanden skall tillställa undervisningsministeriet de utredningar som behövs för behandlingen av ansökan.

Genom förordning kan stadgas om en högskolas rätt att vid besättande av en tjänst vid högskolan besluta om den behörighet som ett examensbevis medför när ett sådant beslut beträffande sökanden som avses i 1 mom. inte finns.

9 §

Beslut om behörighet

Den behörighet som ett examensbevis medför fastställs i första hand så att examensbeviset ger behörighet för en tjänst eller uppgift för vilken behörighetsvillkor är institutexamen, högskoleexamen, högre högskoleexamen eller licentiat- eller doktorsexamen som avläggs så-

Föreslagen lydelse

Anpassningstid eller lämplighetsprov kan inte krävas, om det av sökanden krävs sådan yrkeserfarenhet som nämns i 5 §.

7 §

Komplettering av utbildning

Om en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kräver yrkespraktik för erhållande av ett examensbevis, utbildningsbevis eller dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed, kan det godkännas att sådan praktik fullföljs i Finland.

8 §

Avgörande av behörighet

Undervisningsministeriet fattar på ansökan beslut om den behörighet för en tjänst eller uppgift som ett i 2 § *avsett* examensbevis *eller ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed* medför, utom till den del behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift är sådan rätt att utöva ett yrke som beviljas enligt 11 § eller med stöd av en lag eller förordning som avses i 1 § 3 mom.

Ansökan kan göras av en sådan medborgare i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som har ett examensbevis som avses i 2 § *eller ett motsvarande dokument*. Sökanden skall tillställa undervisningsministeriet de utredningar som behövs för behandlingen av ansökan.

Genom förordning kan stadgas om en högskolas rätt att vid besättande av en tjänst vid högskolan besluta om den behörighet som ett examensbevis *eller ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed* medför *samt om motsvarande rätt för Finlands Akademi vid besättande av en tjänst vid Akademin* när ett sådant beslut beträffande sökanden som avses i 1 mom. inte finns.

9 §

Beslut om behörighet

Den behörighet som ett examensbevis *eller ett motsvarande dokument medför* fastställs i första hand så att det ger behörighet för en tjänst eller uppgift för vilken behörighetsvillkor är institutexamen, högskoleexamen, högre högskoleexamen eller licentiat- eller doktorsexamen

Gällande lydelse

som påbyggnadsexamen. Av särskilda skäl kan behörigheten fastställas så att ett examensbevis ger behörighet för en tjänst eller uppgift för vilken behörighetsvillkor är en viss, namngiven examen. I ett beslut om behörighet fastställs vid behov de tilläggskrav som avses i 5 och 6 §§.

11 §

Avgörande av rätten att utöva ett yrke

Beslut om rätten att utöva ett yrke i Finland med stöd av examensbevis som avses i denna lag fattas av den myndighet som beviljar rätt att utöva yrket i fråga.

13 §

Delegationen

Vid undervisningsministeriet finns en delegation, som vid behov ger utlåtanden till undervisningsministeriet om den behörighet för en tjänst eller uppgift som de examensbevis som avses i denna lag medför. Delegationen ger också vid behov utlåtanden till undervisningsministeriet om det jämställande av högskolestudier som avses i lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför (531/86) samt utför, enligt vad som stadgas genom förordning eller bestäms av undervisningsministeriet, andra uppgifter som är förknippade med erkännandet av examina.

Föreslagen lydelse

men som avläggs såsom påbyggnadsexamen. Av särskilda skäl kan behörigheten fastställas så att ett examensbevis eller ett motsvarande dokument ger behörighet för en tjänst eller uppgift för vilken behörighetsvillkor är en viss namngiven examen *eller vissa fastslagna studier*. I ett beslut om behörighet fastställs vid behov de tilläggskrav som avses i 5 och 6 §§.

11 §

Avgörande av rätten att utöva ett yrke

Rätten att utöva ett yrke i Finland med stöd av ett *i denna lag avsett examensbevis eller utbildningsbevis eller ett dokument över utbildning som fastställts såsom likvärdigt därmed avgörs* av den myndighet som beviljar rätt att utöva yrket i fråga.

13 §

Delegationen

Vid undervisningsministeriet finns en delegation, som vid behov ger utlåtanden till undervisningsministeriet om den behörighet för en tjänst eller uppgift som *följer av utbildning och yrkespraktik som genomgått av medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*. Delegationen ger också vid behov utlåtanden till undervisningsministeriet om det jämställande av högskolestudier som avses i lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför (531/86) samt utför, enligt vad som stadgas genom förordning eller bestäms av undervisningsministeriet, andra uppgifter som är förknippade med erkännandet av examina.

Denna lag träder i kraft den 1994.